

2021/3. Dönem Yeminli Mali Müşavirlik Sınavı
İleri Düzeyde Finansal Muhasebe
6 Aralık 2021 Pazartesi – 18.00 - 20.00 (2 Saat)

Uyarı : Cevaplama öncesi, sorularda eksik sayfa ya da basım hatası bulunup bulunmadığını kontrol ediniz ve gerektiğinde sınav görevlilerine başvurunuz. (Bu soru kağıdı 2 (iki) sayfadan oluşmaktadır)

SORULAR

SORU 1 : TMS/TFRS ve kavramsal çerçevede geçen aşağıdaki kavamları açıklayınız.

- a- Faydalı finansal bilginin niteliksel özelliklerinden “Doğrulanabilirlik” (5 puan)
- b- “Müecel sözleşmeler” (5 puan)
- c- TFRS değerlendirme yöntemlerinden “Cari değeri” (5 puan)
- d- “Piyasa katılımcıları” (5 puan)
- e- “Kamuya hesap verme yükümlülüğünü” (5 puan)

SORU 2 : Aşağıda (A) AŞ. 31.12.2020 tarihli mizanı verilmiştir.

Hesaplar	Bakiye	Hesaplar	Bakiye
100 Kasa	46.269	329 Diğer Ticari Borçlar	0
101 Alınan Çekler	0	331 Ortaklara Borçlar	152.321
102 Bankalar	14.670.497	335 Personele Borçlar	342.470
104 Vadeli Banka Mevduatları	0	336 Diğer Çeşitli Borçlar	190.922
108 Diğer Hazır Degerler	661.750	340 Alınan Sipariş Avansları	543.324
110 Hisse Senetleri	92.495	360 Ödenecik Vergi ve Fonlar	130.028
118 Diğer Menkul Kıymetler	887	361 Ödenecik Sosyal Güvenlik Kesintileri	155.427
120 Alıcılar	12.782.978	368 Vadesi Geçmiş Ert. Taks. Vergi ve Diğer Yüküm.	0
121 Alacak Senetleri	12.683.681	369 Ödencek Diğer Yükümlülükler	1.840
125 İlişkili Taraflardan Ticari Alacaklar	0	370 Dön. Kar. Vergi ve Diğer Yasal Yüküm. Karşılıkları	636.434
126 Verilen Depozito ve Teminatlar	0	371 Dön. Kar. Peşin Öde. Vergi ve Diğer Yüküm.(-)	-599.293
127 Diğer Ticari Alacaklar	0	374 İzin Karşılıkları	0
128 Şüpheli Ticari Alacaklar	1.786.150	380 Gelecek Aylara Ait Gelirler	0
129 Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı (-)	-1.252.953	391 Hesaplanan KDV	0
136 Diğer Çeşitli Alacaklar	191	400 Banka Kredileri	11.472.002
150 İlk Madde ve Malzeme	16.672.717	401 Finansal Kiralama İşlemlerinden Doğan Borçlar	4.417.201
151 Yarı Mamuller-Öretim	303.268	402 Ertelenmiş Finansal Kiralama Borçları(-)	-484.605
152 Mamuller	13.204.329	422 Borç Senetleri Reeskontu(-)	0
153 Ticari Mallar	4.834	438 Kamuya Olan En. Veya Taşkitlendirilmiş Borçlar	0
157 Diğer Stoklar	63.614	472 Kıdem Tazminatı Karşılığı	0
158 Stok Deger Düşüklüğü Karşılığı (-)	0	489 Ertelenen Vergi Yükümlülüğü	0
159 Verilen Sipariş Avansları	6.007.160	500 Sermaye	50.000.000
180 Gelecek Aylara Ait Giderler	391.514	525 Kayda Alınan Emira Karşlığı	30.545.000
190 Devreden KDV	1.391.933	540 Yasal Yedekler	40.137
191 İndirilecek Katma Değer Vergisi	0	542 Olağanüstü Yedekler	725.269
192 Diğer Katma Değer Vergisi	68.993	570 Geçmiş Yıllar Karları	0
193 Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar	0	580 Geçmiş Yıllar Zararları(-)	0
196 Personel Avansları	25.300	590 Dönem Net Karı	0

226 Verilen Depozito ve Teminatlar	1.490		
250 Araz iye Arsalar	4.513.571	600 Yurt İçi Satışlar	112.792.385
251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri	137.626	601 Yurt Dışı Satışlar	13.523.590
252 Binalar	21.435.352	602 Diğer Gelirler	1.930.597
253 Tesis, Makine ve Cihazlar	39.357.224	610 Satış İadeler(-)	-1.770.503
254 Taşıtlar	3.736.459	611 Satış İskontoları(-)	-590.610
255 Demirbaşlar	1.232.112	620 Satılan Mamul Maliyeti(-)	-109.314.404
256 Diğer Maddi Duran Varlıklar	2.579.525	621 Satılan Ticari Mallar Maliyeti(-)	-3.659.599
257 Birikmiş Amortismanlar(-)	-27.523.960	631 Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri(-)	-1.115.873
259 Verilen Avanslar	258.800	632 Genel Yönetim Giderleri(-)	-6.180.982
260 Haklar	6.239.956	642 Faiz Gelirleri	115.020
267 Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar	202.563	644 Konusu Kalmayan Karşıtlıklar	115.813
268 Birikmiş Amortismanlar(-)	-2.838.317	646 Kambiyo Karı	2.744.914
280 Gelecek Yıllara Ait Giderler	0	649 Diğer Olağan Gelir ve Karlar	2.096.098
289 Ertelenen Vergi Varlığı	0	654 Karşılık Giderleri(-)	-996.143
294 Elden Çık. Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar	0	656 Kambiyo Zararları(-)	-4.099.160
299 Birikmiş Amortismanlar(-)	0	657 Reeskont Faiz Giderleri(-)	0
300 Banka Kredileri	16.216.328	660 Kısa Vadeli Borçlanma Giderleri(-)	-3.594.155
301 Finansal Kiralama İşlemlerinden Doğ. Borçlar	2.944.800	679 Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar	485.489
302 Ertelenmiş Finansal Kiralama Borçları(-)	-772.263	689 Diğer Olağandışı Gider ve Zararları(-)	-503.529
303 Uzun Vad. Kred. Anapara Taksitleri ve Faizleri	0	690 Dönem Karı veya Zararı	0
309 Diğer Mali Borçlar	0	691 Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yüküm. Karş.(-)	-636.434
320 Satıcılar	10.655.351	692 Dönem Net Karı veya Zararı	0
321 Borç Senetleri	258.800	695 Ertelenen Vergi Gider Etkisi(-)	0
326 Alınan Depozito ve Teminatlar	24.000	696 Ertelenen Vergi Gelir Etkisi	0

31.12.2020 tarihli tespitler aşağıdaki gibidir. (her işlem 6 puan olmak üzere toplam 54 puandır)

- Bankalarda 3.000.000 TL vadeli mevduat tespit edilmiştir.
- 12.782.977,75 alıcılar için yeniden reeskont hesaplaması yapılmıştır. Alacak devir hızı 6 ve reeskont faiz oranı 15,75'dir. (İç iskonto oranı formülüne göre hesaplanacaktır)
- Alacak senetlerinin 4.000.000 TL'lik kısmı ilişkili taraflardandır.
- Marmuller içinde 50.000 TL hakesiz sok tespit edilmiştir.
- Yapılan amortisman incelemesinde üretimde kullanılan makinelere cari yılda 1.200.000 TL fazla amortisman ayrıldığı tespit edilmiştir. (Fazla ayrılan amortisman, satılan mamul maliyeti olarak dikkate alınacaktır)
- Dönem sonu itibarıyla diğer MDV'larda yer alan varlıkların satışına karar verildiği öğrenilmiştir. (İlgili varlığın amortismanı -2.579.523,55)
- Dönem sonunda banka kredilerine ait 100.000 TL'lik faizin tahakkukun unutulduğu tespit edilmiştir.
- Şirketin dönem sonunda 1.759.669,00 TL kudem tazminatı yükümlülüğü hesaplanmıştır. (Bu tutarın 1.000.000 TL'si önceki yıllara ait ve diğer kısmı cari yıl satılan mamul maliyetine aittir.)
- Üretimde çalışanlara ait 100.000 TL kullanılmayan izin maliyeti tespit edilmiş ve bu tutarın satılan mamullere ait olduğu tespit edilmiştir.

Yukarıdaki işlemlere ait dönüşüm/sınıflama kayıtlarını yaparak net vergi varlığı veya yükümlülüğünü (6 puan) ve dönem karı veya zararını bulunuz (15 puan) (Kurumlar vergisi %22 olarak dikkate alınacaktır)

SINAV KOMİSYONU CEVAPLARI

CEVAPLAR

Soru:1

a- Faydalı finansal bilginin niteliksel özelliklerinden Doğrulanabilirlik

Doğrulanabilirlik, kullanıcıların, bilginin açıklamayı amaçladığı ekonomik olayı gerçege uygun olarak sunduğu konusunda temin edilmesine yardımcı olur. Doğrulanabilirlik, bilgili ve bağımsız farklı gözlemcilerin belirli bir açıklamanın gerçege uygun sunulduğu hususunda, tam bir anlaşmaya varmasalar da görüş birliğine varabilmeleri anlamına gelir. Nicel bilginin doğrulanabilir olması için tek bir nokta tahmini olması gerekmez. Bir dizi olası tutarlar ve ilgili olasılıklar da doğrulanabilir niteliktir.

Doğrulama, doğrudan ya da dolaylı olabilir. Doğrudan doğrulama, nakdin yapılması gibi bir tutarın ya da başka bir sunumun doğrudan yapılan bir gözlemle doğrulanması anlamına gelir. Dolaylı doğrulama, bir modelde, formülde ya da diğer bir yöntemde kullanılan girdilerin kontrol edilmesi ve aynı yöntem kullanılarak çıktıların yeniden hesaplanması anlamına gelir. Stoğun defter değerinin, girdiler (miktar ve maliyetler) kontrol edilerek doğrulanması ve dönem sonu stoğunun aynı maliyet akışı varsayımları kullanılarak (örneğin, ilk giren ilk çıkar yöntemi kullanılarak) yeniden hesaplanması dolaylı doğrulamaya bir örnektir.

Bazı açıklamaların ve ileriye yönelik finansal bilgilerin doğrulanması gelecekteki bir döneme kadar veya hiç mümkün olmayabilir. Kullanıcılara bu tür bilgileri kullanıp kullanmayacakları kararını vermelerinde yardımcı olması amacıyla temel varsayımların, bilgileri derleme yöntemlerinin ve bilgileri destekleyen diğer faktörlerin ve durumların genellikle açıklanması gereklidir.

b- Müecel sözleşmeler

Müecel sözleşme, taraflarca eşit ölçüde yerine getirilmeyen bir sözleşme veya sözleşmenin bir bölümündür. Bu tür sözleşmelerde, taraflar mükellefiyetlerinden hiçbirini hâlihazırda yerine getirmemiş veya her bir taraf hâlihazırda mükellefiyetlerini eşit ölçüde yerine getirmiştir.

Müecel bir sözleşme, ekonomik kaynak takası yapmak için bileşik bir hak ve mükellefiyet tesis eder. Söz konusu hak ve mükellefiyet birbirine bağlıdır ve ayrılamaz. Bu nedenle, birleşik hak ve mükellefiyet tek bir varlık veya yükümlülük tesis eder. İşletme, takas hükümlerinin hâlihazırda lehte olması halinde bir varlığa, takas hükümlerinin hâlihazırda aleyhte olması halinde bir yükümlülüğe sahiptir. Böyle bir varlık veya yükümlülüğün finansal tablolara dâhil edilip edilmediği, uygulanabilir olması durumunda sözleşmenin ekonomik açıdan dezavantajlı olup olmadığına dair testler de dâhil olmak üzere, varlık veya yükümlülük için seçilen finansal tablolara alma kriterine ve ölçüm esasına bağlıdır.

Herhangi bir taraf sözleşme kapsamındaki mükellefiyetlerini yerine getirdiği ölçüde, sözleşme artık müecel bir sözleşme değildir. Raporlayan işletme sözleşme kapsamında mükellefiyetlerini ilk yerine getiren taraf ise, söz konusu yerine getirme, raporlayan işletmenin ekonomik kaynakları takas etmeye yönelik hak ve mükellefiyetini bir ekonomik kaynağı alma hakkı şeklinde değiştiren olaydır. Bu hak bir varlıktır. Diğer tarafın ilk yerine getiren olması halinde, söz konusu yerine getirme, raporlayan işletmenin ekonomik kaynakları takas etmeye yönelik hak ve mükellefiyetini, bir ekonomik kaynağı devretme mükellefiyeti şeklinde değiştiren olaydır. Bu mükellefiyet ise bir yükümlülüktür.

c- TFRS değerlendirme yöntemlerinden “Cari değer”

Cari değer ölçümleri, ölçüm tarihindeki koşulları yansıtacak şekilde güncellenmiş bilgileri kullanarak varlıklar, yükümlülükler ve ilgili gelir ve giderler hakkında parasal bilgi sağlar. Güncelleme nedeniyle varlık ve yükümlülüklerin cari değerleri, bir önceki ölçüm tarihinden bu yana nakit akış tahminlerinde ve söz konusu cari değerlerde yansıtılan diğer faktörlerde meydana gelen değişiklikleri yansıtır. Tarihi maliyetten farklı olarak bir varlık veya yükümlülüğün cari değeri, kısmen de olsa varlık veya yükümlülüğü doğuran işlem veya diğer olayın fiyatından elde edilmez.

Cari değer ölçüm esasları şunları içerir:

- (a) Gerçeğe uygun değer,
- (b) Varlıklar için kullanım değeri ve yükümlülükler için ifa değeri ve
- (c) Cari maliyet.

d- Piyasa katılımcıları

Varlığa veya borca ilişkin asıl piyasada (ya da en avantajlı piyasada) aşağıdaki özelliklerin tamamına sahip olan alıcılar ve satıcılardır:

- (a) Alıcılar ve satıcılar birbirlerinden bağımsızdır, başka bir deyişle TMS 24'te tanımlanan ilişkili taraf değildirler. Ancak, işleme piyasa şartlarında girildiğine dair kanıtın bulunması durumunda ilişkili taraf işlemindeki fiyat gerçeğe uygun değer ölçümünde girdi olarak kullanılabilir.
- (b) Alıcılar ve satıcılar bilgilidirler; olağan ve alışlagelmiş bir şekilde özen gerektiren bir çaba ile elde edilebilen bilgiler de dahil olmak üzere mevcut bütün bilgileri kullanarak varlığa veya borca ve işleme ilişkin makul bir anlayışa sahiptirler.
- (c) Alıcılar ve satıcılar, varlığa veya borca ilişkin olarak işlem yapabilecek durumdadırlar.
- (d) Varlık veya borca ilişkin işlem yapmaya isteklidirler, başka bir deyişle işlem yapma konusunda motive edilmişlerdir, fakat buna zorlanmamışlardır ya da bu işlemi gerçekleştirmek zorunda kalmamışlardır.

e- Kamuya hesap verme yükümlülüğü

Mevcut ve potansiyel kaynak sağlayıcıları ile ekonomik kararlar veren ama kendi özel ihtiyaçlarına yönelik raporlar talep edebilme durumunda olmayan işletme dışı kişilere karşı sorumluluktur. Bir işletmenin aşağıdaki hallerde kamuya hesap verme yükümlülüğünün bulunduğu kabul edilir:

- (a) Borçlanma araçlarının veya özkaynağa dayalı finansal araçların kamuya açık bir piyasada (yerel ve bölgesel piyasalar da dahil olmak üzere, yerli veya yabancı bir sermaye piyasasında veya tezgâh üstü piyasada) işlem görmesi veya bu tür bir piyasada işlem görmek üzere söz konusu araçların ihraç edilme aşamasında bulunulması ya da
- (b) Esas faaliyet konularından birinin, varlıkları güvenilir kişi sıfatıyla geniş bir kitle adına muhafaza etmek olması (bankalar, yatırım bankaları, yatırım fonları, kredi birlikleri, sigorta şirketleri, emeklilik şirketleri, bireysel emeklilik fonları, faktöring şirketleri, finansal kiralama şirketleri, aracı kuruluşlar ve benzeri finans kuruluşlarında olduğu gibi).

Soru-2 Çözümü: 2021 dönüşüm/sınıflama kayıtları aşağıdaki gibidir.

1	104 VADELİ BANKA MEVDUATLARI HS		3.000.000,00	3.000.000,00
		102 BANKALAR HS.		
2	657 REESKONT FAİZ GİDERİ HS.		322.604,19	322.604,19
		122 ALACAK SENETLERİ REESKONTU HS.		
	289 ERTLENMİŞ VERGİ VARLIĞI		70.972,92	70.972,92
		696 ERTELENEN VERGİ GELİR ETKİSİ		
3	125 İLİŞKİLİ TARFALAR DAN TİC. ALACAKLAR		4.000.000,00	4.000.000,00
		121 ALACAK SENETLERİ		
4	654 KARŞILIK GİDERLERİ HS.		50.000,00	50.000,00
		158 STOK DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KARŞILIĞI		
	289 ERTLENMİŞ VERGİ VARLIĞI		11.000,00	11.000,00
		696 ERTELENEN VERGİ GELİR ETKİSİ		
5	257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HS.		1.200.000,00	1.200.000,00
		620 SATILAN MAMUL MALİYETİ		
	695 ERTELENEN VERGİ GİDER ETKİSİ		264.000,00	264.000,00
		489 ERTELENEN VERGİ YÜKÜMLÜLÜĞÜ HS.		
6	294 ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MDV		2.579.524,55	2.579.524,55
	257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR		2.579.524,55	2.579.524,55
		256 DİĞER MDV		
		299 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR		
7	660 KISAVADELİ BORÇLANMA GİDERLERİ		100.000,00	100.000,00
		381 GİDER TAHAKKUKLARI		
	289 ERTLENMİŞ VERGİ VARLIĞI		22.000,00	22.000,00
		696 ERTELENEN VERGİ GELİR ETKİSİ		
8	580 GEÇMİŞ YIL ZARARLARI		1.000.000,00	
	620 SATILAN MAMUL MALİYETİ HS.		759.669,00	
		472 KİDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HS.		1.759.669,00
	695 ERTELENEN VERGİ GİDERETKİSİ		387.127,18	
		489 ERTELENEN VERGİ YÜKÜMLÜLÜĞÜ HS.		387.127,18
9	620 SATILAN MAMUL MALİYETİ HS.		100.000,00	
		374 İZİN KARŞILIKLARI		100.000,00
	289 ERTLENMİŞ VERGİ VARLIĞI		22.000,00	
		696 ERTELENEN VERGİ GELİR ETKİSİ		22.000,00

Net vergi varlığı veya yükümlülüğünü hesabı ve kaydı:

289 ERTLENMİŞ VERGİ VARLIĞI	489 ERTELENEN VERGİ YÜKÜMLÜLÜĞÜ
70.972,92	264.000,00
11.000,00	387.127,18
22.000,00	Toplam: 651.127,18
22.000,00	
Toplam: 125.972,92	

	489 ERTELEN VERGİ YÜKÜMLÜLÜĞÜ HS.	289 ERTLENMİŞ VERGİ VARLIĞI	125.972,92	125.972,92
--	-----------------------------------	-----------------------------	------------	------------

Dönem karı veya zararı hesabı aşağıdaki gibidir.

İŞLEM NO	VUK DÖNEM KARI	
2	657 REESKONT FAİZ GİDERİ HS.	-331.901,55
4	654 KARŞILIK GİDERLERİ HS.	-50.000,00
5	620 SATILAN MAMUL MALİYETİ	1.200.000,00
7	660 KISAVADELİ BORÇLANMA GİDERLERİ (-)	-100.000,00
8	620 SATILAN MAMUL MALİYETİ HS.	-759.669,00
9	620 SATILAN MAMUL MALİYETİ HS.	-100.000,00
	DÖNEM KARI (VERGİ ÖNCESİ)	1.837.377,58
	691 DÖNEM KARI VERGİYE DİĞER YASAL YÜKÜMLÜLÜK KARŞILIKLARI (-)	-636.434,24
2	696 ERTELENEN VERGİ GELİR ETKİSİ	70.972,92
4	696 ERTELENEN VERGİ GELİR ETKİSİ	11.000,00
5	695 ERTELENEN VERGİ GİDER ETKİSİ (-)	-264.000,00
7	696 ERTELENEN VERGİ GELİR ETKİSİ	22.000,00
8	695 ERTELENEN VERGİ GİDER ETKİSİ (-)	-387.127,18
9	696 ERTELENEN VERGİ GELİR ETKİSİ	22.000,00
	DÖNEM KARI	675.789,09